

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1296

av **Jan Lindholm (MP)**

Krafttag mot kemikalier

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot alla bisfenoler och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Bisfenol A (BPA) är hormonstörande och hittas i 95 procent av befolkningen i dag. Även om ämnet bryts ned relativt fort i kroppen så får vi i oss nytt i ett konstant flöde och har alltså ämnet ständigt i oss. BPA misstänks även kunna vara farligt vid väldigt låga halter.

Bisfenol A förbjöds i nappflaskor inom EU år 2011, och i barnmatsburkar i Sverige år 2013. Kan man då anse att våra barn är skyddade? Svaret är tveklöst nej. Barnmatsburkar är tänkta för barn under tre år, men de flesta föräldrar börjar laga egen mat till sina barn redan då de fyller 6 månader, inte sällan används då mat från konservburkar som någon komponent.

Det europeiska livsmedelsverket Efsa har granskat BPA i detalj och har i år kommit fram till att man ska sänka gränsvärdet för BPA med tio gånger. Det som ansågs vara säkert förra året är det alltså inte i dag. Naturskyddsföreningen (SNF) säger nej till BPA. Frankrike har förbjudit BPA i all kontakt med alla livsmedel. Det kan Sverige också göra.

Forskning har visat att det inte bara är bisfenol A som är farligt utan många andra bisfenoler kan vara minst lika skadliga. Med dessa fakta i ryggen kan man gå vidare och förbjuda hela gruppen med bisfenoler, bland annat i all kontakt med livsmedel.

Bisfenol A är ett ämne som vi alla möter varje dag även om vi inte ser det. Just att det är vanligt är ett av ämnets problem. Det och att det är ett hormonellt aktivt ämne. Forskare har haft kännedom om detta ända sedan 1930-talet, likväl används det i dag i produkter som till exempel kvitton och tandlagningar. Det hittas också i produkter som har kontakt med livsmedel såsom konservburkar och helt vanliga plasttallrikar och plastglas runt om i landets skolor och förskolor.

Forskare världen över höjer oroade röster när de bland annat hittar kopplingar mellan BPA och diabetes, hjärt-kärlsjukdomar, effekter på äggstockar, äggceller och spermier. BPA ökar risken för missfall och har utan tvekan beteendeeffekter på barn. Även vid mycket låga halter hittas kopplingar till effekter på reproduktionsorganen, hjärnan och beteendet, efter exponering under fosterstadiet.

Medialt sett är bisfenol A den mest kända bisfenolen, bland annat har det uppmärksammats kring innehåll i renoverade dricksvattenrör och i konservburkar. Dock används även andra bisfenoler såsom bisfenol S och bisfenol F, trots att man inom forskningen sett att dessa ämnen också kan vara farliga.

Internationella kemikaliesekretariatet (ChemSec), som har skapat SIN-listan, (Substitute it now-listan) har numera även lagt till bisfenol S och bisfenol F på listan av ämnen som anses särskilt farliga. Enligt EU:s kemikalielagstiftning Reach ska sådana ämnen fasas ut.

Förslag till beslut

För såväl Nordiska rådet som för den svenska regeringen är arbetet med en giftfri vardag viktigt. Jag sätter stora förhoppningar till det pågående arbetet men vill ändå med denna motion särskilt påminna om problemen när det gäller hormonstörande ämnen. Riksdagen får därför gärna ge regeringen sitt stöd i arbetet med att exempelvis förbjuda samtliga bisfenoler även de som ännu inte är bevisat skadliga. Min mening är att omvänd bevisföring borde införas för nya kemikalier. Det borde vara lag på att kemikalier bevisas vara ofarliga innan de släpps ut på marknaden. Idag fungerar vi och våra barn som försökskaniner åt kemikalieindustrin vilket inte är rimligt. Även detta sistnämnda får riksdagen självklart ta som sitt ställningstagande.

Jan Lindholm (MP)